U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **O. E.,** zast. JUDr. Matějem Šedivým, advokátem, se sídlem Václavské náměstí 831/21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 6. 2022, č. j. 62 Az 29/2021-45,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 5. 2021, č. j. OAM-495/LE-BA02-K03-2019, kterým bylo rozhodnuto tak, že se stěžovateli mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14 a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu neuděluje.

[2] V žalobě stěžovatel namítal, že žalovaný hodnotil nesprávně otázku existence vážné újmy, která stěžovateli hrozí při návratu do domovského státu; podle něj mu hrozí pronásledování z důvodu své příslušnosti k sociální a národnostní skupině. Žalovaný paušálně zhodnotil obsah listin stěžovatelem předložených, aniž by uvedl, jaká konkrétní zjištění z nich dovodil; předložené důkazy měly za cíl prokázat jeho začlenění do královské rodiny; navzdory tomu, že je účast na královském vedení autonomní oblasti spojena s přímým ohrožením života z důvodu soupeření různých rodin a jejich zájmů, napadené rozhodnutí se touto tématikou vůbec nezabývalo; sice na jednu stranu přiznává vysoké postavení tradičních vládců, a dále, že se tento paralelní společenský a exekutivní systém těší respektu federální vlády Nigérie, na druhou stranu ignoruje důsledky z toho vyplývající, které se promítají do ostrého soupeření o moc. Žalovaný se nezabýval ani posouzením bezpečnostní a politické situace v zemi původu, a to zejména z pohledu toho, za má stěžovatel možnost dovolávat se interní ochrany v případě ohrožení svého života.

[3] **Krajský soud** žalobu neshledal důvodnou a zamítl ji. Vycházel přitom z obsahu správního spisu, z něhož se podává, že stěžovatel dne 15. 12. 2019 požádal o udělení mezinárodní ochrany, a to poté, co byl dne 10. 12. 2019 policií zajištěn za účelem správního vyhoštění. K zajištění došlo poté, co byl dne 9. 12. 2019 kontrolován hlídkou Policie ČR, které předložil cestovní pas pro uprchlíky č. 80000, který byl následně policií identifikován jako padělek, žádný jiný platný cestovní doklad stěžovatel v držení neměl. Při poskytnutí údajů ke své žádosti uvedl, že není členem žádné politické strany, jeho rodina byla kdysi v čele jejich kmene a otec byl předposledním králem a stěžovatel je jeho jediný syn. Nigérii opustil naposledy v roce 2014 či 2015, jel do Itálie a následně do Francie. Do České republiky přicestoval cca v roce 2016. Zdůraznil, že nežádá o trvalý azyl, ale jen o zkrácenou ochranu, protože se jednoho dne vrátí do Nigérie. V pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu doplnil, že při odjezdu z vlasti neměl nikdy žádné problémy. K dotazu, proč požádal o azyl až v roce 2019, když v Evropě pobývá už cca od roku 2015, uvedl, že to nepovažoval za důležité, myslel si, že v Evropě stráví pár let a vrátí se do vlasti. V Nigérii v době odjezdu žádné vážnější problémy neměl. V případě návratu do země sám necítí nějaké nebezpečí, ale jeho matka se bojí o jeho život. Stěžovatel má pouze obavy, že by politická elita mohla být proti němu, neboť chce zachovat *status quo* a ne, aby on byl zase králem. V doplňujícím pohovoru opět zdůraznil, že on sám se v případě návratu ničeho neobává a pokud by bylo na něm, byl by ve vlasti a bojoval by tam za svá práva. Jeho matka a rodina to ale cítí tak, že stěžovatel je dědic a chtějí, aby žil a nechtějí, aby podstupoval riziko.

[4] Ve správním spise jsou založeny informace o zemi původu, konkrétně se jedná o Výroční zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA o svobodě vyznání v Nigérii za rok 2019 z 10. 6. 2020, dále Informace MZV ČR ze dne 2. 6. 2020 o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, dále Informaci OAMP ze dne 11. 1. 2021 o tradičních vládcích v Nigérii a konečně Informace Australské vlády ze dne 3. 12. 2020 o Nigérii. Dne 3. 5. 2021 byla stěžovateli dána možnost seznámit se s podklady rozhodnutí, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich využití; stěžovatel se nedostavil.

[5] Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný zjistil skutkový stav v potřebném rozsahu a obstaral si dostatek informací potřebných k vydání rozhodnutí; shromážděné informace ohledně situace v Nigérii soud vzal soud za zcela dostatečné a přiměřeně aktuální k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Krajský soud se ztotožnil se závěry žalovaného, že stěžovatelem uváděné okolnosti v žádosti o mezinárodní ochranu nejsou okolnostmi azylově relevantními a nelze je podřadit pod žádný ze zákonných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. Dle krajského soudu se žalovaný dostatečně zabýval situací v zemi původu a vycházel z dostatečně relevantních podkladů; dodal, že tvrzení, že účast na královském vedení autonomní oblasti je spojena s přímým ohrožením života z důvodu soupeření různých rodin a jejich zájmů je pouhou hypotézou nemající oporu ve zjištěném skutkovém stavu. Krajský soud rovněž podotkl, že nelze přehlédnout, že stěžovatel, ač se pohybuje v Evropě podle vlastních slov již od roku 2015, necítil potřebu vyhledat mezinárodní ochranu až do doby, kdy byl zadržen Policií ČR, navíc s padělaným cestovním dokladem; již to svědčí o účelovosti žádosti o mezinárodní ochranu.

[6] V **kasační stížnosti** stěžovatel uvádí, že rozsudek soudu porušuje § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., neboť vychází z nesprávného posouzení řešené právní otázky, s tím, že závěry soudu neodpovídají provedenému dokazování a odůvodnění rozsudku je tak pro stěžovatele zmatečné. Stěžovatel uvádí, že se soud nedostatečně vypořádal s jeho argumentací, kterou založil na tom, že neshledal důvěru v jím prezentovaný azylový příběh, ačkoliv stěžovatel sdělil zcela konkrétní skutečnosti stran jeho původu a hrozeb s tím spojených, přičemž z prezentovaného příběhu vyplynulo, z jakých důvodů stěžovatel nenachází důvěru v možnosti vnitrostátní ochrany. Stěžovatel poukazuje na judikaturu, ze které vyplývá požadavek na řádné vypořádání žalobních námitek, což se v dané věci nestalo; odůvodnění napadaného rozsudku nehodnotí provedené důkazy jednotlivě a posléze ve vzájemném kontextu a nijak se nezabývá nesouladem listinných zpráv o bezpečnostní a politické situaci v Uzbekistánu s některými pasážemi výpovědí stěžovatele a není tak možné zjistit, z jakého důvodu se soud při hodnocení důkazů přiklonil k určitému důkazu na úkor důkazu jiného. Stěžovatel poukazuje na to, že při hodnocení bezpečnostní a politické situace v domovském státě stěžovatele vycházel správní orgán z řady „nezávislých" podkladů, mezi které na prvním místě řadí podklad s názvem Informace OAMP. K tomuto stěžovatel uvádí, že pokud chce správní orgán konfrontovat důkaz výslechem stěžovatele s jiným listinným důkazem, obsahující hodnocení bezpečnostní a politické situace v zemi původu, tak není přípustné, aby se řídil závěry, které zpracoval on sám, neboť tímto dochází k tomu, že se rozhodnutí správního orgánu „točí v kruhu", neboť hodnotí situaci na Ukrajině jako pozitivní, což má vyplývat z dokumentu, který zpracoval tentýž správní orgán. Uvedeným postupem tak dochází k porušení § 3 a § 68 odst. 3 správního řádu. Navíc tento podklad obsahuje věcné nepravdy, které soud ve svém hodnocení sice shledal, avšak pro posouzení žádosti je nevyhodnotil jako podstatné.

[7] Žalovaný ve vyjádření navrhl kasační stížnost pro nepřijatelnost odmítnout, popř. jako nedůvodnou zamítnout.

[8] **Nejvyšší správní soud** konstatuje, že kasační stížnost je podána včas a stěžovatel je řádně zastoupen (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[9] Nejvyšší správní soud posoudil přípustnost kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřípustná.

[10] Kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví (§ 102 s. ř. s.). Z toho plyne, že aby byla kasační stížnost způsobilá k věcnému projednání, musí kvalifikovaným způsobem zpochybňovat právě rozhodnutí krajského soudu. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 30. 6. 2020, č. j. 10 As 181/2019-63, č. 4051/2020 Sb. NSS: „*V kasačním řízení je stanoveno povinné zastoupení advokátem především proto, aby kasační stížnosti byly sepsány právním profesionálem a byly argumentačně na úrovni. Pokud by se povinné zastoupení v kasačním řízení mělo vyčerpat tím, že advokát provede v textu žaloby* […] *kosmetické změny a označí ji za kasační stížnost, stalo by se pouhou formalitou. O formalitu ale zákonodárci nešlo: naopak smyslem bylo umožnit v kasačním řízení pokud možno kvalifikovanou polemiku s argumentací krajského soudu. Tato polemika může být méně nebo více zdařilá; vždy však musí být z textu kasační stížnosti patrná alespoň nějaká snaha o to, reagovat na konkrétní závěry krajského soudu, zdůraznit přiléhavou judikaturu a přesvědčivě*

prezentovat ty žalobní argumenty, které žalobce pokládá za nejpádnější. V každém případě musí být z kasační stížnosti patrné alespoň to, že advokát napadený rozsudek četl. Z nynější kasační stížnosti to ale poznat nelze. […] *NSS shrnuje, že v této věci nebyly uplatněny žádné skutečné kasační důvody. Podání nazvané kasační stížnost totiž na svých celkem devíti stranách nijak nereaguje na rozsudek krajského soudu, který napadá. Z toho, že jsou celé strany textu doslova převzaty ze žaloby (a nic dalšího v kasační stížnosti není), je zjevné, že kasační stížnost ani částečně nezpochybňuje rozhodovací důvody krajského soudu, ale výlučně míří proti rozhodovacím důvodům žalovaného správního orgánu. Taková kasační stížnost je nepřípustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.), neboť se opírá jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 (srov. k tomu usnesení NSS ze dne 10. 9. 2009, čj. 7 Afs 106/2009-77, č. 2103/2010 Sb. NSS, nebo ze dne 28. 5. 2020, čj. 9 Azs 101/2020-17, body 11 a 12).*"

[11] Obdobná situace předpokládaná citovaným usnesením nastala v případě stěžovatele – stěžovatel se vyjadřuje k závěrům, které krajský soud v napadeném rozsudku ve vztahu k stěžovateli vůbec neučinil. Z textu kasační stížnosti totiž vyplývá, že její odůvodnění zcela zjevně míří k jinému azylovému příběhu, potažmo i k jinému rozhodnutí žalovaného, potažmo jinému soudnímu rozhodnutí, resp. při sepisování kasační stížnosti byly bez dalšího závěry jiného rozhodnutí zřejmě použity. Nelze si totiž nepovšimnout, že domovskou zemí stěžovatele je Nigerie, nikoli Uzbekistán, či Ukrajina. Žalovaný, potažmo krajský soud se tak nikterak zcela nedostatečně nemohli zabývat bezpečnostní situací na Ukrajině, kterou „*hodnotí v rozporu s informacemi o zemi jako pozitivní*"; situaci na Ukrajině (ani v Uzbekistánu) žalovaný ani krajský soud v projednávané věci vůbec nehodnotili, tudíž ani neshledali žádné nepravdy v informacích, „*které však pro posouzení žádosti nevyhodnotili jako podstatné*"; v rozhodnutí žalovaného či v napadeném rozsudku není např. ani zmínka o nevěrohodnosti azylového příběhu stěžovatele; je pouze konstatováno, že jeho příběh neskýtá relevantní důvody pro udělení mezinárodní ochrany.

[12] Nejvyšší správní soud konstatuje, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno dispoziční zásadou spojenou s vázaností důvody uvedenými v kasační stížnosti (viz § 109 odst. 4 s. ř. s.) a není úkolem zdejšího soudu za stěžovatele domýšlet, z jakého důvodu je vlastně kasační stížnost podávána a z jakého důvodu je nasnadě napadený rozsudek zrušit.

[13] S ohledem na skutečnost, že řízení se vede na nejvyšším stupni soudní soustavy, a je tak zcela na místě od kasační stížnosti předkládané advokátem vyžadovat odpovídající úroveň právní argumentace, Nejvyšší správní soud konstatuje, že v této věci nebyly uplatněny žádné skutečné kasační důvody. Kasační stížnost totiž ani částečně nezpochybňuje rozhodovací důvody krajského soudu v nyní projednávané věci, ale míří ke zcela jinému azylovému příběhu, zřejmě i k jinému stěžovateli a jiné zemi původu. Taková kasační stížnost je nepřípustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.), neboť se opírá jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s. (viz výše citované usnesení NSS č. j. 10 As 181/2019-63). Důvody, které nyní stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje, totiž nemají svůj předobraz v napadeném soudním rozhodnutí (natož v rozhodnutí žalovaného).

[14] Na podanou kasační stížnost nebylo možno hledět ani jako na podání trpící vadami, které by byl soud povinen odstraňovat podle § 109 odst. 1 s. ř. s. Toto ustanovení totiž slouží soudu k tomu, aby zajistil doplnění kasačních důvodů u těch kasačních stížností, které jsou podány jako blanketní, tj. neobsahují vůbec žádnou argumentaci (ani pokus

o ni). Postup podle § 109 odst. 1 s. ř. s. totiž není určen k tomu, aby soud, který obdrží strukturovaný text tvářící se jako odůvodněná kasační stížnost, pedagogicky vedl právního profesionála zastupujícího v řízení o kasační stížnosti, upozorňoval ho na smysl kasační stížnosti (který je zřejmý ze zákona) a nabádal ho ke smysluplné argumentaci (srov. citované usnesení NSS č. j. 10 As 181/2019-63).

[15] S ohledem na shora uvedené Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřípustnou [§ 46 odst. 1 písm. d) a § 120 s. ř. s.].

[16] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. listopadu 2022

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu